

Hæc ubi dicta dabant, navi pia membra locabant, A
 Et citius versis remigabant denique velis
 Famosæ cunctis ad portam gentibus urbis.
 Hic quoque subducta jam processere carina,
 Et clam cœnobium Christo petiere sacratum,
 Intra non modicos urbis venerabile muros,
 Portantes pretio vendendum denique magno
 Exincti testis funus venerabile terris.
 Quod gaudens hymnis suscepit turba fidelis
 Suavibus, exsequias celebrans de more sacratas,
 Largiter et pretium nautis tribuit superauctum,
 Ardescens sancti mercari corpus amandi.
 Quo nam mercato, pretii non munere pauco,
 Eligitur tellus membris locuples retinendis,
 In qua suprema busto pompa reparato,
 Glebæ sub cumulo conduntur fragmina sacra.
 Quæ mox stelligeræ Regnator maximus aulæ,
 In tumulo signis jussit fulgere coruscis,
 In cœlis anima satis; ut, regnante beata,
 Æqua gloriola regnarent mortua membra.
 Denique collectus cernens ex urbe popellus
 Non pauco variis obsessos tempore morbis;
 Mundatis illic fœdis putredine membris,
 Salvare gratis nulla mercede salutis,
 Nam rudem meriti sanctum titubat fore tanti,
 Illius ut causa fierent miracula tanta.
 Tandem cœnobii princeps, rectorque popelli;
 Optima cœnsilii tractans medicamina sani,
131 Sensit Celsithronum devota mente precandum,
 Quo jam dignanter, solita pietate, patenter
 Detegeret dubio causæ secreta remoto.
 Quod mox personæ sexus optant utriusque,
 Parcius atque tribus sociatæ sponte diebus,
 Dulcibus instabant hymnis, precibus quoque sacris.

His certe votis devota mente peractis.
 Mitem mollitum Regem, sensere polorum
 Esse suis præculis, studioso murmure fuis,
 Nec non iudicio dubiæ pronum fore causæ
 Et cito fornacem cogunt fervere minacem
 Ignibus apposis, toto conamine structis.
 Cumque focus gremio fureret fornacis in amplo,
 Mox caput abscissum Christi sumpsere famelli,
 Talia blandiloquis palpantes verbula linguis
 Rex pie, sidereæ dominator nobilis aulæ,
 Omnia iudicio qui scis discernere justo,
 Illius meritum sancti fac igne probari,
 Et, si sit tantæ fultus bonitatis honore,
 Ejus ut ex meritis fierent hæc dona salutis,
 Frontis pelliculam facito non tangere flammam,
 H Verticis illæsos omnes quoque redde capillos.
 Sin vero meriti constet fortasse minoris,
 Manda pro signo, saltim lædi cute summa,
 Juxta naturam fragilis carnis perituram.
 Talia dicentes, clarum caput igne probandum
 Credunt flammivomis saltim surgentibus undis.
 Et tandem, plenæ spatium post unius horæ,
 Hoc ipsum rapidis extollunt denique flammis,
 Lustrantes oculis damnum ferret ne caloris,
 Quod jam splendidius puro radiaverat auro,
 Expers odoris penitus, tantique caloris.
 Hinc, sursum versis, laudavit turba fidelis,
 Vultibus, Altithronum modulanti carmine Christum.
 Qui toties tantis fecit splendescere signis
 Fragmina constantis, pro sese mortua, testis.
 C **132** Hæc et mauseolo digne condens venerando,
 Digno percerte supplex veneratur honore,
 Finetenus merito vulgo bene credula noti
 Cœlitus atque dati semper gavisæ patroni.

LAPSUS ET CONVERSIO THEOPHILI VICEDOMINI.

ARGUMENTUM.

*Theophilus, adulescens singularis indolis et ingenii, in Sicilia [leg. Cilicia] avo suo, episcopo, commendatur, qui illum archidiaconum (qui oculus episcopi in canonibus, hic vicedominus vocatur) creatur. Avo defuncto, plebs illi episcopatum offert. Ille coram metropolitano abdicat. Alter electus, qui eum ab archidiaconatus officio deposuit. Ille, se videns spretum et abjectum, Hebræum pro officio priori consequendo consulit. Ille diabolum evocat, et seipsum ei devovit, et officio restituitur. Tandem pœnitentia ductus, auxilium gloriôsæ virginis Mariæ imploravit. Cujus tandem intercessionibus datum diabolo chirographum recuperavit, seipsumque totum sancti-
 moniæ vitæ devovit.*

INCIPIT HISTORIA.

Postquam lux fidei, crescens per climata mundi,
 Siciliam tenebris errorum solvit ab atris,
 Vir satis illustris nutritur partibus illis,
 Nobilitate potens, meriti splendore refulgens;
 Hicce Theophilus fuerat de nomine dictus,
 Puri sacrata tinctus baptismatis unda.

D Quem devota patrum divinis cura suorum
 Obsequiis igitur primis signavit ab annis,
 Atque, sui dulcem pie sollicitando nepotem,
 Cuidam pontifici credidit nimium sapienti,
 Quo nutriret eum studio florente docendum,
 Ipsius ingenium mentisque rigaret agellum,

133 De sophiæ rivis, septeno fonte manantis.

Cumque pio satis exhausti puero foret ipsi,
Digno confestim provectus honore, gradatim
Perveniebat ad officium sibi met satis aptum,
Quod lingua vulgi scimus dictum *vice-domni*.
Hac igitur tanti pompa splendoris adepta,
Pontifici se subjectum cleroque modestum
Præbuit, atque pium populo, cunctisque benignum,
Commissoque gregi studio præerat vigilanti.
Maxime sed Christi minimis miserisque pupillis
Ac castis viduis, nec non cunctis peregrinis,
Vestes et victum dextra tribuit bene larga,
Hospitiumque vagis nunquam claudebat egenis.
Hinc igitur consors omnis devotio plebis
Affectu tenero cordis pendebat in illo,
Ipsam seu dulcem venerantur amando parentem.

Interea vir summorum præsul meritorum
Cœlitus acceptum direxit ad æthera flatum.
Quo nam defuncto, gremio terræque locato,
Consensu plebs clamabat concorditer omnis,
Respondens cleri votis, eadem cupientis,
Hunc fore præcipuis aptum meritis vicedomnum,
Ut culmen sedis captaret pontificalis,
Summi pontificis curamque teneret ovilis.
Hoc quoque persuadere suo metropolitano
Pontifici scriptis festinabant cito missis,
Cujus iudicio statui pastor sapienti
Debit ecclesiæ tali condignus honore.

Qui, bonitate viri comperta namque benigni,
Se completurum promisit velle precantum,
Et venisse virum jussit maturius ipsum,
Affectu populi tanto quem sensit amari.
Ille sed exsecrans talem constanter honorem,
Præsulis imperio parere, negat, veniendo,
Donec invitus trahitur, turbis glomeratur.

Et, cum pontificis præsentaretur ocellis,
134 Stratus adusque solum, voces spargebat in
Infectum vitii sese dicens, fore multis [altum,
Non aptum sancto Christi populo dominari,

His igitur querulis iterata voce profusis
Antistes summus cessit postremo coactus,
Huncque Deus, talis qui fastidivit honoris,
Injunctæ vacuum curæ concessit abire,
Constituens alium, rectoris nomine dignum,
Qui nam, paucorum post intervalla dierum,
Quorundam blandis clam seductus suadelis,
Subjectis alium cito præposuit vicedomnum,
Atque Theophilum, summis meritis venerandum,
Movit ab officio, multos quo fungitur annos.
Istic sed, fragilis tolerans patienter honoris
Damnum, tristitiam pellit de pectore cunctam,
Gaudebatque satis sese jam posse vacare
Tanto liberius studio Christi famulatus,
Quanto curarum securus erat variarum.

Hujus mox mentem detestatur patientem
Totius humani generis sævissimus hostis,
Et, qua primates decepit fraude parentes,
Hac hujusce viri pulsat penetralia justis,
Adducens ejus fragili sæpissime menti

A Blanda potestatis delectamenta prioris,
Despectusque gravem facti nuperrime sortem.
Nec laqueos harum retraxerat insidiarum,
Donec captivum Christi duxit sibi servum.
Nec mora, vir fortis, vita meritisque celebris,
Mentis virtutem demens abjecerat omnem,
Nec tentamentis studuit restare nefandis,
Sed victus cessit, mentisque dolore tabescit,
Quique prius plebi sprexit princeps dominari,
Affectat juris pompas nunc inferioris.

Tandem, seductus cæcato corde misellus,
Quemdam perversum petiit festinus Hebræum,
Qui magica plures decepit fraude fideles,

135 Prolambensque suas, prostrato corpore, plan-
Ipsius auxilium flagitat lacrymando nefandum. [tas,

B Qui, super errantis lapsus gaudente, malignus,
Nocte procul dubio jussit venisse futura,
Promittens promptam despectus esse medelam,
Si parendo suis vellet tantum suadelis
Sub ditione sui posthæc habitare magistris.

His hic infelix monitis captus male blandis,
Dæmonis obsequio sævi gestit religari,
Quo sic umbratilis munus meruisset honoris,
Quem nec signatum signo sanctæ crucis almo,
Sed mage dæmonicis confidentem suadelis,
Ocius ille magus secum duxit maledictus
Trans urbem, sub nocturnis secreto tenebris,
Intulit inque locum multo phantasmate plenum,
In quo tartarei steterant in veste coloni
Alba, candelas plures manibus retinentes.

C Inter quos medius princeps residebat iniquus,
Qui rex est mortis, proles quoque perditionis,
Suadens damnandis astuta fraude ministris,
Impigre cunctis prætereundæ calliditatis
Assuetæ, laqueos omnes captare paratos.

Et magnus errantem, damnatumque sui cupientem,
Mox ad concilium perducebat scelerosum,
Prostratusque sui plantis extemplo magistris,
Monstravit verbo causam, qua venerat illo,
Cui dæmon sævus contra sic denique fatus:
Dic, ait, auxilii possim quid ferre fideli
Ablutoque viro Christi baptismatis unda?
Si meus esse cupit, scriptis Christumque negabit,
Illiusque puellarem pariter Genitricem,
Per cujus partum patior nimium grave damnum,

D Illum continuo virtute mea relevabo,
Atque decus talis præstabo patenter honoris,
Præsul ut ipse suis non contradicere jussis
Apponat, cernens omnes illi famulantes,

136 Qui nunc despectum spernunt venerarier ipsum.

His eam blanditiis anguinæ calliditatis
Iste miser verbo non contradixerat ullo,
Sed fieri gestit, quæ perversus draco suasit,
Proditor atque totum dederat se perditioni.
Sponte dedit proprii chartam scribens detrimenti
In qua spirituum testatur velle nigrorum
Esse sub æternis sociis per sæcula pœnis.
Hoc ubi perfecit, passim phantasma recessit,
Ipseque cum pravo gaudente redibat amico.

Pacta namque die, præsul præcepit adesse
 Cleri primates, plebis pariterque priores,
 Atque Theophilum, cunctis astantibus illis,
 Adductum, verbis nimium blanditur amicis,
 Ipsius subdens hilari vultu ditioni,
 Deslevitque piis sese peccasse lamentis.
 Abjecisse virum præsumebat quia sanctum.
 Ast hic, e subitis tanti lætatus honoris
 Donis, plus æquo tollit se mente superba,
 Jaclanter subjectorum cuneos populorum
 Ipsius obsequiis cogens succumbere duris,
 Et, spreto penitus patriæ cœlestis honore,
 Terrestris tantum pompæ versantur amore.
 Cumque diu vacuis inhiaret namque lucellis,
 Atque, monente mago, nunquam cessavit iniquo,
 Sævo multiplices Satanæ persolvere grates,
 Ex cujus largis, credidit, solummodo donis
 Accessisse quidem tantam sibi prosperitatem.
 Tandem cœlestis pietas immensa parentis,
 Qui nunquam cupit interitum mortemque reorum,
 Sed mage conversis lætam concedere vitam,
 Condoluit, facti meritum periisse benigni,
 Quo quondam stabili fulsit celeberrimus orbi.
 Isthæc, sollicitans omnes elementer egentes,
 Moreque divino, pietas eadem veneranda
 Concutit errantem digna formidine mentem.

137 Nec mora, compunctus summo mœrore mi-
 Præponit pavitans oculis sæpissime cordis, [sellus,
 Quanta, negando Deum, meruit tormenta per ævum,
 Et, quibus in pœnis jungi debebat Averni.
 Hæc quoque tractando secum mœrore supremo,
 Talia continuis fertur dixisse lamentis :
 Heu mihimet misero, cunctis probris vitiato !
 Væ mihi damnando, proprii pro crimine voti,
 Qui Patriis summi Prolem per scripta negavi,
 Divinæque simul dulcem Proles genitricem !
 Eheu, quam sævis tradar per sæcula pœnis,
 Et quam continuis claudar sine fine tenebris,
 Qui miser elegi subdi Satanæ ditioni,
 Atque tenebricolis erebi sublimine jungi
 Mundanæ pompæ vano seductus amore !
 Quid dicturus ero, nimium peccator, in illo
 Tempore judicii sancti Spiritus metuendi,
 Quando factorum mercedem quisque suorum
 Accipiat, dignam satis æqua lance libratam,
 Pro diversorum qualitate quidem meritorum ?
 Vel, quis forte mei tunc apponet misereri,
 Cum vix pro meritis justus salvatur opimis ?
 Nam Christi Genitrix, cœlique potens dominatrix,
 Flaminis atque sacri templum sine sorde coruscum,
 Hæc eadem virgo, partus post gaudia casta,
 Quæ retro conversis fuerat mitissima cunctis,
 Atque sui dulcem nunquam tardat pietatem,
 Sola mihi veniæ potis est medicamina ferre,
 Si pro me proprium dignatur poscere Natum.
 Sed, si pollutis illam rogitare labellis
 Cœpero, bacchanti nuper quam corde negavi,
 Me vereor flammis cœlo consumi actis,
 Ferre meum facinus quia non palitur grave mundus.

A Attamen, instantis causa cogente doloris,
 Ejusdem celerem supplex quæro pietatem
 Quo clemens animam precibus salvet perituram.
138 Hæc secum querulis nimium dicebat amaris,
 Et, secli curis citius de corde repulsis,
 Impiger ad templum properat, sub honore dicatum
 Virginis intactæ, matrisque Dei venerandæ,
 Octies et spatium transegit quinque dierum,
 Illic contrito deflens sua corde piacula,
 Denegat atque sibi, lacrymis satiatus amaris,
 Omnia cultorum delectamenta ciborum,
 Scilicet et requiem somni sæpissime dulcem.
 Pervigil in sacris summo conamine votis,
 Tali percerte corpus frangendo labore,
 Purgavit lacrymis animæ maculas vitiatæ.

B His bene perfectis, nimium cum lassus in horis
 Nocturnis, molli declinat membra quieti,
 Astitit in somnis illi castissima Regis
 Æterni Genitrix, eadem mundi dominatrix,
 Scilicet auxilium, spes solamenque paratum,
 Ejus præsidium devota mente precantum,
 Talibus et verbis terrebat corda paventis :

O vir, cur nostri vigilas ad limina templi
 Vel, cur posse mei celerem temet pietatem
 Præsumis sperare, meum qui denique Natum,
 Me matremque sui, perverso corde negasti ?
 Dic, rogo, queis oculis possim mis cernere Proles
 Divinæ vultum, cœlesti luce coruscum,
 Quove modo solio præsens astare tremendo
 Ejus præsumo ? tibimet veniam rogitando.

C Ast omnes culpas, in me fortasse patratas,
 Affectu mentis tibi mox indulgeo gratis,
 Omne genus nimium quia diligo Christicolarum.
 Illos præcipue tenero sed mentis amore
 Diligo, consolor, propriis amplector et ulnis,
 Quos exorantes, crebris hymnisque vacantes,
 Invigilare meo cerno sæpissime templo.
 Materni sed vis fortis me cogit amoris,
 Hinc magis erga te nimio fervescere zelo.
139 Quod præsumpsisti tradendus perditioni,
 Blasphemando mei sanctum contemnere Natum,
 Qui Deus æternus, de Patre Deo generatus,
 Retro principii primordia cana sereni,
 Ex me dignatus sumpsit sub tempore corpus,
 Quod dedit humanæ morti nationis amore.

D Talia dicenti castæ Christi Genitrici
 Vir mœrens animo, contra sic fatur amaro :
 O mea domna, scio, nimiumque tabesco sciendo,
 Plus justo quia deliqui, spe captus inani
 Commisi cunctis facinus majus quoque pœnis,
 Despiciendo Deum, de te sine sorde profusum.
 Hinc non sum dignus veniæ conquirere munus.
 Sed tamen exemplum nobis tribuere salutis
 Sperandæ, multivario qui crimine lapsi,
 Post lapsum scelèrum veniam meruere suorum.
 Nonne Ninivitæ mitem Christi pietatem,
 Sese condignis cruciantes namque lamentis,
 Invenere trium post intervalla dierum ?
 Nonne David, propheta Dei, princeps quoque regum ;

Judaici, plebem Domini qui rexit herilem,
 Illicito nuptæ subito præventus amore,
 Non timet, insidiis circumveniundo dolosis,
 Insontem vita fraudare virum sine causa,
 Complexus charæ licito quo posset habere?
 Sed, postquam, vatis perterritus advenientis
 Admonitu, culpas didicit deflere gemellas,
 Delevit lacrymis tacite maculas cito cordis,
 Suscepit rursus prophetiæ quoque donum.
 Quid referam Petrum, Christo testante, beatum!
 Qui post, quamvis solvendi, pariterque ligandi,
 Nec non stelligeræ claves acceperat aulae,
 Pro fidei rectæ satis expressa ratione,
 Detestando, Deum sese cognoscere Christum
 Renuit, ancillæ vocem metuendo nefandæ,
 Nec semel, aut binis vicibus, sed denique ternis,
140 Ceu nunquam visum, charum negat atque
 [magistrum.

Sed, quia condigne lapsum deflevit ab ore
 Peccatum, veniæ meruit medicamen opimæ,
 Scilicet atque gregi jussus præesse fideli,
 Princeps Ecclesiæ pastor sit jure sacratæ.
 Talibus ac tantis, aliis multisque figuris
 Admonitus, similem me, sperabam, pietatem
 A Christo citius per te conquirere posse.

Cui vultu blando dicebat sancta Maria,
 Tristem mellifluæ refovens dulcedine linguæ:
 Si te commissum turbat facinusque nefandum,
 Condecet ut cordis consensu confitearis
 Hoc, quod mendaci demens sermone negasti,
 Ipsum, quem peperisti, Patris Natum fore summi,
 Qui iudex orbem veniet renovare per ignem
 Et post hæc tandem pro te præsumo rogare.
 Ille quidem, rursus lacrymans, insit vicedomnus:
 O dilecta Dei genitrix sanctissima Christi,
 Quæ mihi refoves cunctos pietate fideles,
 Quo pacto? quo jure quidem contingere tandem
 Altithroni nomen sanctum, venerabile, magnum,
 Infelix ego pollutis præsumo labellis,
 Qui Christum, baptisma, crucem Christi, quoque
 [matrem

Te castam, scriptis blasphemavi male pictis
 Cunctaque cœlestis pia sacramenta salutis?

His miserans querulis inventrix virginitatis
 Aiebat blandis iterum clementius orsis:
 Quamvis si gravibus vitiis nimium maculatus,
 Attamen, ut monui, Dominum non sperne fateri,
 Et, quia factus homo, nostri solummodo causa,
 Ut spem conversis veniæ præberet habendæ.

Nunc isthæc demum, monitis parendo jubentis,
 Cum lacrymis tales spargebat ad æthera voces.
 Hanc supplex veneror, laudo, complector, adoro,
 Ex Patre cœlesti, Christum, sine tempore natum,
 Temporibus nostris missum de sede Parentis.

141 Ut de te casta, nec non de Flammine sancto,
 Inlueret fragilis nostræ velamina carnis,
 Hancque Deum verum, nec non hominem fore ple-
 [num,
 Non dubito; nostri causa qui pertulit ergo,

A Opprobriis tangi, colaphis, alapis quoque cædi,
 Sacraque pulsari crebris sua terga flagellis,
 Atque sputis rutili speciem vultus maculari.
 Cumque, coronatus spinis, et felle potatus,
 Quæ sacra prædixit scriptura, per omne replevit,
 Postremo sacris expassis in cruce palmis,
 Ceu pastor verus, bonitatis honore decorus,
 Pro nobis animam moriens ponebat amandam,
 Atque sepulcralem dignans suscepit honorem.
 Hinc, inferna petens, erebi quoque claustra resol-
 [vens

Mortem destruxit, mortis patremque ligavit,
 Tartareoque suos traxit de carcere justos,
 Ac sic non parva victor comitante caterva
 Ad superos rediit, proprium corpusque resumit,
B Quod fuit in busto clausum sub marmore magno.

Tertia quem vivum vidit lux omne per ævum,
 Discipulique sui crebro videre beati,
 Ipsum nunc convescentem, nunc ergo loquentem
 Illis de regno dulci sermone futuro.
 Post hæc, attonitis oculis cernentibus ipsis,
 Ipsam quam sumpsit carnem super astra libravit,
 In qua iudicium veniet celebrare futurum,
 Proque suis meritis reddet bona vel mala cunetis.
 Hæc ita credentem, cordisque fide retinentem,
 Atque tui deposcentem solitam pietatem,
 Commendo me, Virgo tuo sanctissima Nato,
 Impetraque tuo veniam famulo sceleroso.

Hæc ubi continuis deflevit verba querelis,
 Sancta Dei Genitrix, eademque potens dominatrix
C Cœlorum, verbis respondens, inquit, amicis:
 Propter mysterium sacri baptismatis alnum,
 Et propter ducem charæ mis prolis amorem,
142 Cujus te pretio sacri, scio, sanguinis amp-
 Emptum, pro mundo qui fusus erat perituro,
 Procedens sacris advolvor sedula plantis,
 Ejus, quem genui, cunctorum iudicis æqui,
 Nec parcam preculis studio certante profusis,
 Donec ipsius mitem cogo pietatem,
 Ut tibi parcendo dimittat tanta piacula.
 His dictis, subito discessit virgo sacrata,
 Quod suscepisti credentis more popelli,
 Linqvens promissi misero solamina sani.

Certe post triduum rursus veniebat ad illum
 In visu, veniæ munus reserans reparatæ,
D Et vultu læto deprompsit talia verba:
 En tuis viri domini, tristis compunctio cordis
 Est accepta Deo Patrique Prolique perenni,
 Atque tuæ lacrymæ scelerum veniam meruere.
 Sed nec tartareis pœnis unquam capieris,
 Si post hæc perstare cupis sine fraude fidelis.
 Ipse quidem contra mox dicebat prece blanda:
 Certe servabo sacræ fidei documenta,
 Nec post hæc ultra male transgrediar negligendo
 Quidquam de vestris, mea domna, piissima jussis,
 Te quia post Dominum solam conferre medelam
 Spero, quo pœnis pabulum, non tartara, mavis.
 Sed non est mirum, per te me jam fore salvum,
 Perquam de veteris letali crimine matris,

Omnem, dante Deo, mundum patet esse solutum,
 Et quis, te poscens spe non dubiaque requirens,
 Desertus fuerat, vel confusus remeabat.
 Hinc ego, criminibus sat supremis vitiatus,
 Suppliciter fontem devota mente perennem,
 Alma Dei genitrix, exoro tuæ pietatis,
 Ut facias chartæ litteras extemplo nefandæ,
 Queis me subjunxi vastatoris ditioni,
 Ejus de manibus miserum me sumere rursus,
 Hinc animam formido meam quia forte misellam
143 Tempore judicii multo discrimine lædi,
 Si nunc prædoni non est abstracta feroci.

His dictis, oculis iterum vigilabat apertis,
 Et, se prosternens precibus, crebro quoque deflens,
 Jejundo trium cursus agit ergo dierum
 Post hæc e somno consurrexit mane summo,
 Invenit positam supra sua pectora chartam.
 Qua visa membris mox contremuit resolutis,
 Et grates Christo cordis reddebat ab imo,
 Atque puellari pariter Christi genitrici.

Post hæc namque die sacra feliciter orta,
 Quæ trahit a Domino nomen venerabile summo,
 Intrat in ecclesiam, populis ex more repletam,
 In qua tunc, inter sacræ solemnia missæ,
 Astantes evangelicis præsul docet orsis,
 Et, coram cunctis sacram prostratus ad aram,
 Ejusdem quoque pontificis dans oscula plantis,
 Voce palam clara narravit ab ordine cuncta
 Quæ vel mortiferis egit victus suadelis,
 Vel quæ perpetua meruit poscente puella.
 Hæc ubi composita plene retulit ratione,
 Antistes, facti tactus terrore stupendi,
 Intonat his verbis mirantis voce profusis

Cuncti gaudentes huc jam properate fideles,
 Et, pia facta Dei laudantes mente fideli,
 Credite jam Dominum, propria pietate benignum,
 In letho delectari nunquam scelerosi,
 Sed plus conversis vitam dare velle futuram.
 Eia, dilecti fratres, intendite cuncti,
 Quam pie precantes Dominus tollerat bonus omnes,
 Quos scit converti, post tristia facta piaculi.
 Quis non miretur, quis non supplex veneretur
 Laudandam multam dulcis Christi pietatem,
 Illum quærentes semper qua sublevat omnes?
 Qui jam criminibus miserans parcebat et hujus,
 Ipsius illustris precibus, sanctæque parentis,

A 144 Per quam naturæ perit maledictio nostræ,
 Et per quam mundo venit benedictio cuncto.
 Hinc memor esto, Dei Genitrix sanctissima, nostri,
 Qui te mente, fide, voto laudamus et ore,
 Quo pius ipse gregem pastor servare fidelem
 Dignetur, veteris depulsa fraude draconis.
 At nos exiles, nulla virtute potentes,
 Te semper regis mater non tacta perennis,
 Ac de te genitum Regem Dominumque polorum,
 Efferimus crebris, conclamantes simul odis,
 Peccato noster moriens periit quia frater,
 Sed, postquam periit, per te, sacra Virgo, revixit.

His dictis, chartam comburebat maledictam,
 Et mox mysterium missæ peragit studiose.

Hoc ubi complevit, miro splendore refulsit,
B Instar surgentis Phœbi, facies vice domni,
 Quo mentis splendor lucens, animæ quoque candor,
 Ejus per faciem monstraretur rutilantem.
 Hinc astans populus, nimia formidine tactus,
 Altithrono grates cœpit resonare tonantes,
 Cui placuit monstrare viri meritum venerandi.
 Ipse quidem, sacrum repetens extemplo locellum,
 In quo cœlestis donum meruit pietatis
 Frangi vi adversa fragilis valetudine carnis,
 Per spatiumque trium morbo crescente dierum,
 Exemptus corruptibilis de carcere carnis,
 Spiritus, ætheream plaudens ascendit ad aulam.
 Auxilio sanctæ fultus dominæque Mariæ.
 Scilicet extinctum corpus, nisu populorum,
 Ipso rite loco tumulatur honore supremo,
C In quo nactus erat veniam, quam flendo rogabat.

Talis erat desperati nec non scelerosi

Finis, qui proprium didicit deslere reatum,
 Et se condignis studuit punire lamentis.

Hinc laus et virtus Christo per sæcula cuncta,
 Humani veterem generis qui straverat hostem,

145 Plasma suæ dextræ rapiens serpentis ab ore,
 Ipsius et dulci constet lux alma parenti,
 Quæ pie solamen misero jam contulit, Amen.

Unicus Altithroni Genitus retro tempora mundi,
 Qui, miserans hominis, descendit ab arce Parentis,
 Et carnis veram sumpsit de virgine formam,
 Virginis ut justum primæ sedaret amarum,
 Consecret appositæ nobis pia fercula mensæ,

D Has faciendo dapes gustantibus esse salubres.

Quod sumus, et, quod gustamus, vel, quicquid agâ-
 Dextera Factoris benedicat cuncta regentis! [mus

HISTORIA

DE CONVERSIONE DESPERATI ADOLESCENTIS SERVI

Proterii

PER SANCTUM BASILIUM.

Offert Hrotsuitha librum Gerbergæ abbatissæ suæ.

En tibi versiculos Gerberg fero domna novellos
 Jungens præscriptis carmina carminulis.